

Är pensionsfrågan så viktig att det är värt en ökad arbetstid? Är det viktigare att inte öka arbetstiden och istället riskera att pensionsfrågan åker av banan för all framtid? Dessa frågor brottades förbundsstyrelsen med innan avtalet tecknades.

Unikt avtal för svensk polis!

NYLIGEN TECKNADES ett unikt avtal för svensk polis. Unikt så till vida att det nu blir möjligt för poliser att gå tidigare i pension. Pensionsfrågan har stått högst upp på Polisförbundets dagordning de senaste åren. Redan 1994 beslutade Kongressen att vi ska arbeta med frågan.

Det finns flera goda skäl till att just poliser bör ha möjligheten att gå i pension tidigare.

Under ett arbetsliv möter poliser många av samhällets baksidor vilket sätter spår på lång sikt.

Men vägen fram till ett avtal har inte varit enkel. Alla som någon gång förhandlat vet att ingenting kommer gratis. För Polisförbundets del handlar det om att vi har fått acceptera ett nationellt arbetstidsavtal.

Polisförbundets utgångspunkt har hela tiden varit att arbetstiden inte ska öka med mer än en timma

per vecka. I gengäld skulle en finansiering av pensionen möjliggöras.

I normalfallet blir det i genomsnitt en timmas längre arbetstid för de som arbetar oregelbundet. Men vi vet också att några grupper kommer att få arbeta mer än en timma längre i veckan. Dessa grupper kommer att kompenseras. Antingen kommer de att få betalt för den ökade arbetstiden. Alternativt kan en ökad avsättning göras till KÅPAN Extra. Vilket i sin tur leder till att möjligheterna till tidigare pension ökar.

Så sent som samma förmiddag som avtalet tecknades gick diskussionerna höga på den ordförandekonferens som hölls för att förbundsstyrelsen skulle få in synpunkter från landet.

Förbundsstyrelsen bad att man skulle ställa det vi hade i de olika vågskålar mot varandra. Är pensionsfrågan så viktig att det är

värt en ökad arbetstid? Är det viktigare att inte öka arbetstiden och istället riskera att pensionsfrågan åker av banan för all framtid?

Frågeställningarna var inte lätta. Och ordföranderådet blev inte heller enigt eftersom förbundsområde Stockholm och Västra Götaland rekommenderade förbundsstyrelsen att tacka nej till avtalsförslaget.

Förbundsstyrelsen valde dock att gå på majoritetens linje att tacka ja till budet.

Vi tror att möjligheten till tidigare pension är så viktig att det är värt att arbetstiden förlängs men att livsarbetstiden förkortas upp till fyra år. I vågskålen låg också att en finansiering av pensionsfrågan inte blir möjlig inom överskådlig framtid om vi tackar nej till budet. Ett arbetstidsavtal kan däremot förhandlas om, många gånger om.

Jan Karlsen
Polisförbundets ordförande

Avtalet i korthet

Möjligheter för poliser att gå tidigare i pension, en höjd ingångslön för nyanställda poliser, ett nationellt arbetstidsavtal, ett avtal om löner och anställningsvillkor och goda förutsättningar för de lokala parterna att förhandla fram bra löner till övriga poliser. Det är resultatet av Polisförbundets och Rikspolisstyrelsens principöverenskommelse som träffades nyligen.

Ingångslönen

Ingångslönerna för polisassistenter höjs från 19 000 till 20 000 kronor. Efter 18 månader kommer lönen att ligga på 20 800 kronor och efter 36 månader kommer lönen att ligga på 21 600 kronor. Därefter kommer lönerna att sättas individuellt.

En liknande ålderstrappa införs för de som idag är anställda och inte har uppnått motsvarande lönenivåer.

Möjlighet till tidigare pension

Avtalet innebär att det nu finns en finansiering som gör det

möjligt för poliser att gå tidigare i pension. Arbetsgivaren kommer att avsätta 4,6 procent beräknat på varje anställds månadslön som går till en pensionsfond, KÅPAN Extra. Avsättningen görs från 23 års ålder. Detta innebär att det blir möjligt för poliser att gå i pension redan vid 61 års ålder, förutsatt att man har avsatt tillräckligt mycket i KÅPAN Extra.

Ett nationellt arbetstidsavtal

För att överhuvudtaget möjliggöra tidigare pension för poliser tecknades också ett nationellt arbetstids-

avtal och ett avtal om löner- och anställningsvillkor.

Lönerna

Lönerna kommer även fortsättningsvis att förhandlas ute på myndigheterna. Löneökningstrymmet är i nivå med övriga arbetsmarknaden. I samband med att principöverenskommelsen undertecknades tecknades ett nytt centralt avtal för staten (RALS 2007–2010).

Om avtalsrörelsen

Grunden för Polisförbundets inriktning i avtalsrörelsen är de uppdrag som kommer från medlemmarna, framförallt via Representantskapet som är förbundets högsta beslutande organ. Där har man bland annat slagit fast att pensionsfrågan ska prioriteras. Andra viktiga frågor för medlemmarna är en bra löneutveckling.

För att förstå hur frågorna växer fram är det viktigt att få en inblick i hur en avtalsrörelse fungerar.

I stora drag är en avtalsrörelse uppdelad i tre delar:

- Först förhandlas frågorna mellan Offentliganställdas Förhandlingsråd (där Polisförbundet ingår) och Arbetsgivarverket.
- Därefter förhandlar Polisförbundet centralt med Rikspolisstyrelsen
- Slutligen förhandlar Polisförbundet lokalt med Polismyndigheten.

Steg 1 – Gemensam plattform

I avtalsrörelsen samarbetar Polisförbundet med flera andra fackförbund* inom staten. Tillsammans ska de teckna ett centralt RALS-avtal med Arbetsgivarverket. Fackförbunden börjar med att utarbeta en gemensam plattform inför avtalsrörelsen. Förbunden lägger fast ett antal krav och punkter som ska lyftas fram vid förhandlingarna med Arbetsgivarverket.

Steg 2 – Yrkanden

Utifrån den gemensamma plattformen utformar fackförbunden tillsammans yrkanden, dvs. vilka frågor

man vill förhandla om. Fackförbundens yrkanden lämnas till Arbetsgivarverket. Arbetsgivarverket lämnar också sina yrkanden till fackförbunden.

Steg 3 – Förhandling

När fackförbunden och Arbetsgivarverket har gått igenom yrkandena börjar förhandlingarna.

Steg 4 – Centralt avtal

Efter förhandling kommer fackförbunden och Arbetsgivarverket överens om ett nytt centralt RALS-avtal. Om de inte kommer överens om ett avtal kan medling begäras. Det centrala avtalet gäller för hela statsförvaltningen och ger riktlinjer och ramar för de lokala avtalen.

Steg 5 – Förhandlingar mellan Rikspolisstyrelsen och Polisförbundet centralt

Med utgångspunkt i det centrala avtalet ska Polisförbundet centralt och Rikspolisstyrelsen förhandla och komma överens om ett lokalt avtal.

Steg 6 – Förhandlingar mellan polismyndigheten och Polisförbundet lokalt

Med utgångspunkt i det lokala avtalet ska Polisförbundets förbundsområden förhandla med arbetsgivaren på respektive polismyndighet och komma överens om ett lokal-lokalt avtal. Först när det är klart är din nya lön fastställt.

Viktiga datum

- Det nya arbetstidsavtalet börjar gälla hösten 2008. (Troligtvis i september eller oktober)
- Ingångslönen för poliser höjs från och med den 1/10 2007
- Avsättningen 4,6 procent beräknat på månadslönen gäller alla fullt ut från och med den 1/1 2009
- Pensionsfonden fördelas från och med den 1/1 2008 till alla de som är anställda den 31/12 2007 och är från 45 år och uppåt
- Lönen för de poliser som nu finns anställda och som omfattas av ingångslönetrappan börjar gälla från och med den 1/10 2007

Hallå där...

...Jan Wallin, förhandlingschef på Polisförbundet. Polisförbundet har tecknat ett nytt avtal för svensk polis. När börjar pensionsavtalet gälla?

Pensionsavtalet börjar gälla fullt ut från den 1/1 2009. Från detta datum är det möjligt att gå i pension vid 61 års ålder, förutsatt att man har avsatt tillräckligt mycket i KÅPAN Extra.

Vad händer om man inte vill gå i pension vid 61 år?

Systemet bygger på frivillighet. Det är den enskilde som själv väljer om den vill arbeta längre än 61 år och istället få ut mer pengar när den väl väljer att gå i pension.

Kommer poliser som snart fyller 61 år att kunna utnyttja det nya avtalet?

Ja alla poliser kan utnyttja det nya pensionsavtalet. Men eftersom systemet bygger på att en summa pengar avsätts varje månad så att det blir ekonomiskt hållbart att gå vid 61 år, så är det viktigt att alla räknar på de egna ekonomiska förutsättningarna.

De poliser som inte anser att de har råd att gå i pension vid 61 år kanske har råd vid 63 eller 64 år. Alternativt kan de välja att plocka ut mer pengar om de går vid 65 år.

Hur finansieras de äldre polisernas pension?

Eftersom de äldre poliserna inte har samma möjlighet att bygga upp en ordentlig finansiering som de yngre poliserna kommer extra avsättningar att göras för personer som fyller 45 år senast den 31/12 2007.

De extra pengarna tas ur en polispensionsfond som innehåller ca 600 miljoner kronor. Poliser som är 45 år får en engångsavsättning till KÅPAN Extra på ca 6000 kronor. För varje åldersgrupp mellan 45 år och 55 år ökar avsättningen med ca 6 000 kronor. De poliser som är 55 år eller äldre får en engångsavsättning på ca 67 000 kronor.

Lön

Hur mycket höjs ingångslönerna?

Ingångslönerna för polisassistenter höjs från 19 000 till 20 000 kronor. Efter 18 månader kommer lönen

att ligga på 20 800 kronor och efter 36 månader kommer lönen att ligga på 21 600 kronor. Därefter kommer lönerna att sättas individuellt.

Vad händerna med de polisassistenter som har 19 000 idag?

De polisassistenter som har varit anställda i mindre än sex månader och har 19 000 kronor får en ny lön på 20 000 kronor. En polisassistent har varit anställd i 6 månader men inte 18 månader hamnar på 20 400 kr per månad. En polisassistent som har varit anställd i 18 månader men inte i 36 månader hamnar på 20.800 kronor. En polisassistent som har varit anställd i 36 månader hamnar på 21.200 kronor per månad.

Kommer de 4,6 procenten som avsätts till pensionen att tas från lönen?

Nej avsättningen till KÅPAN Extra kommer inte att tas från individens lön.

Kan poliser se fram emot löneökningar de kommande åren?

Polisförbundets inriktning i de nu pågående förhandlingarna med RPS är att alla poliser ska få ett retroaktivt lönepåslag från den 1/10 2007. Därefter är det meningen att lönen ska revideras minst en gång till under avtalsperioden. Det centrala avtalet säger också att nivån vid oenighet ska ligga på minst 10,2 procent.

Stämmer det att OB-ersättningen kommer att ändras?

I samband med att 23 arbetstidsavtal blev ett enda sågs också OB-ersättningen över och ligger nu på samma nivå för alla polismyndigheter. Enkel OB blir nu 11:70 kr i timman, kvalificerad OB ger 27 kr i timman och helg-OB ger 58 kr i timman. Nytt är också att ersättningar betalas ut mellan klockan 22:00 och 06:00 istället för 19:00 – 07:00.

Polisförbundets inriktning är dock att förhandla fram högre ersättningsnivåer på OB-tilläggen i förhandlingarna med RPS som startade den 3 december.

Arbetstid

Det nya arbetstidsavtalet innebär i snitt en timmas längre arbetstid per vecka. Vilka grupper kommer att få mer än timmas arbetstidsförlängning?

Vi har räknat på ett antal listor. De flesta hamnar ungefär på runt en timmas förlängd arbetstid per vecka. Men sen finns det undantag. Tillhör man en grupp som får betydligt längre arbetstid, på grund av att man på polismyndigheten har träffat kollektivavtal om en lägre ingångstid, så får man betalt för den extra arbetstiden. Alternativt kan en ökad avsättning göras till KÅPAN Extra. Vilket i sin tur leder till att möjligheterna till tidigare pension ökar.

Hur vet jag hur mycket längre arbetstid jag kommer att få?

Det är avgörande vilken typ av lista du går på. Vänd dig till Polisförbundet lokalt för att ta reda på vad som gäller just på din arbetsplats.

Är det sant att poliser som arbetar skift kommer att få arbeta två extra pass per sexveckorsperiod?

Detta beror helt på hur man lokalt på myndigheterna kommer att tillämpa det nya avtalet. Man kanske kommer överens med arbetsgivaren om att tillämpa en utökad överlappningstid mellan passen eller om någon annan modell som passar bäst på arbetsplatsen. Därför går det inte att ge ett entydigt svar på frågan.

Jan Wallin

Att säga ja eller nej till ett avtal

Vägen fram till ett avtal är aldrig enkel. Alla som någon gång förhandlat vet att ingenting kommer gratis. Nyligen tog Polisförbundets ställning till ett slutbud från medlarna. Det fanns mycket som talade för att Polisförbundet skulle godta budet.

Bland de sakerna som talade för att Polisförbundet skulle tacka ja märktes bland annat att:

- Alla medlemmar får samma avsättning till pensionen, lägst 4,6 procent
- De avsatta pengarna är beräknade på inkomsten före skatt vilket innebär att avsättningen följer inkomstutvecklingen ända fram till den dagen man tar ut sin pension
- De tidigare avsatta pensionspengarna på ca 600 Mkr kommer de äldre medlemmarna till godo
- Det blir möjligt för medlemmarna att, om man så önskar, frivilligt omvandla sparad semester, övertid eller ökad arbetstid till förmån för extra insättning i KÅPAN Extra
- Ingångslönen höjs från 19 000 till 20 000 kronor. De som går in i systemet kommer efter 18 månader att ligga på 20 800 kronor och efter 36 månader ligga på 21 600 kronor

- För de medlemmar som redan finns i systemet finns en motsvarande trappa
- En översyn av huvudavtalet ska göras vilket innebär att Polisförbundet på sikt kan komma att få teckna ett eget huvudavtal
- Det beräknade totala värdet av avtalet
- En majoritet av förbundsområdena, 21 av 23, rekommenderade förbundsstyrelsen att säga ja till avtalet

Förbundsstyrelsen övervägde samtidigt konsekvenserna om man skulle välja den motsatta vägen – att tacka nej till avtalet.

- Pensionsfrågan skulle ha varit olöst
- Utvecklingsavtalet som regleras i bilaga 4 hade försvunnit
- Ett lägre värde i det lokala RALS-avtalet
- De gamla arbetstidsavtalen är kvar, men troligtvis tar arbetsgivaren beslut med liknande konsekvenser som vid ett ja till det nya avtalet men utan någon betalning.

Avtalsrörelsen 2007 – så gick det till

- Avtalsrörelsen drog igång den 11 juni 2007 då Polisförbundet (inom ramen för OFR S/P/O) bytte yrkanden med Arbetsgivarverket
- Det gamla RALS-avtalet löpte ut den 30 september.
- Den 26 oktober sa Polisförbundets ordföranderåd nej till Arbetsgivarverkets slutbud
- Den 30 oktober kallades medlarna Anders Lindström, Gunilla Boman Pellnäs och Jack Elving in
- Den 23 november rekommenderade ett oenigt ordföranderåd förbundsstyrelsen att säga ja till avtalet.

Faktaruta

Förstärkt ordföranderåd kallas in

Inom kort kommer förbundsområdesordföranden samt arbetstids- och pensionsansvarig från varje förbundsområdesstyrelse att kallas till ett informationsmöte om det nya avtalet:

– Vi har full förståelse för att avtalet väcker många frågor. Därför känns det angeläget att ordna en informationsträff med representanter från samtliga förbundsområden, säger Polisförbundets förhandlingschef Jan Wallin.

Ordförandeträffen kommer att följas upp av ytterligare informations- och utbildningsinsatser. Förbundsstyrelsen kommer att återkomma med dessa.

Avhoppen i Skåne

I samband med att det nya avtalet tecknades valde fyra styrelseledamöter i förbundsområde Skåne att ställa sina platser till förfogande. Bakgrunden är att de hade hoppats på att deras ordförande skulle rekommendera förbundsstyrelsen att tacka nej till avtalet.

Förbundsstyrelsen kan bara beklaga att fyra ledamöter i styrelsen i Skåne har valt att lämna sina uppdrag:

– Men vi kan samtidigt konstatera att de här personerna har valt att inte ta reda på hur avtalet är utformat. För det första har de tackat nej till en direktinformation av förhandlingschefen som erbjöd sig att åka ner till Skåne och för det andra har de inte haft tålamod nog att avvakta den avtalstext som fortfarande inte är helt färdig. I praktiken innebär detta att de faktiskt inte vet hur arbetstidsförlängningen slår mot medlemmarna i Skåne.

Polisförbundet

Box 5583
114 85 STOCKHOLM
Telefon 08-6769700
www.polisforbundet.se